CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-1187/2025 Judecătoria Orhei, sediul Central
1-25115750-03-21rji-29102025 Judecător: Iurie Movilă

D E C I Z I E
În numele Legii

26 martie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Nord
în componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

judecând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul condamnatului Ungureanu Vasile declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025 prin care a fost respinsă cererea condamnatului Ungureanu Vasile privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 13 august 2025 în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Central a parvenit cererea condamnatului Ungureanu Vasile privind înlocuirea în privința părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art.92 Cod penal, pe motiv că comisia Penitenciarului nr. 18 Brănești i-a refuzat aplicarea art. 92 Cod penal nefondat și nemotivat.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025, s-a respins cererea condamnatului Ungureanu Vasile, privind examinarea posibilității înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art.92 Cod penal, deținut în Penitenciarul nr.18 Brănești, ca fiind neîntemeiată.

Exercitarea căilor de atac:

Împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025 a declarat recurs condamnatul Ungureanu Vasile, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal în privința condamnatului.

În motivarea recursului condamnatul a invocat faptul că, la momentul actual este încadrat în câmpul muncii în calitate de muncitor de rând la mina de piatră.

Suplimentar a mai menționat faptul că nu are careva abateri disciplinare, ci doar mențiuni despre buna purtate.

Din aceste motive consideră că în privința sa pot fi aplicate prevederile art. 92 Cod penal, cu înlocuirea pedepsei neexecutate cu munca neremunerată în folosul comunității.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au înaintat careva referințe, fapt care nu împiedică examinarea cauzei.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul condamnatului Ungureanu Vasile, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025, ca fiind nefondat reieşind din următoarele considerațiuni.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat*.

În conformitate cu prevederile art. 469 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, şi anume înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă (art. 92 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) se soluționează de către

judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1) şi 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art. 266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art. 469 alin. (1) pct. 3), şi raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

La caz, Colegiul reține că conform art. 92 alin. (1), (2), (3), (4) Cod penal, în privința persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare, instanța de judecată, ținând cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, *poate* pronunța o încheiere cu privire la înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, cu condiția reparării integrale a daunelor cauzate de infracțiunea pentru care persoana a fost condamnată, cu excepția cazului când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le repare. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parțial, de la pedeapsa complementară. (2) Înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a executat efectiv cel puțin o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă și cel puțin două treimi din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune deosebit de gravă sau excepțional de gravă. (3) La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art. 62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse. (4) La înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligațiile prevăzute la art. 90 alin. (6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.

La acest capitol, Colegiul penal statuează că sub noțiunea de executare efectivă se înțelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menținere în arest preventiv a condamnatului. În cazul în care, pe parcursul executării pedepsei, printr-un act de amnistie ori grațiere, condamnatului i s-a redus o parte din pedeapsă, termenul redus se consideră ca termen de pedeapsă executată efectiv şi se include în termenul care oferă dreptul la înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă.

În temeiul prevederilor art. 265 Cod de executare, instanța de judecată poate decide liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul şi în condițiile art. 91 şi art. 92 Cod penal.

Conform art. 266 Cod de executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art. 91 şi art. 92 Cod penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens. (2) Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deținere. (3) În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Concomitent, art. 267 Cod de executare stabilește că, la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. (2) În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanță la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii.

În acest sens, Colegiul penal constată că legislația în vigoare prevede că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată condamnatului dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai și medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți

condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului. La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art. 62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

Din materialele cauzei Colegiul penal reține că, Ungureanu Vasile a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 02 iunie 2022, în temeiul art. 187 alin. (2), lit. lit. b), d), e) și f) Cod penal și i s-a stabilit, cu aplicarea prevederilor art. 364^1 alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa sub formă de închisoare în penitenciar de tip semiînchis pe un termen de 3 (trei) ani 5 (cinci) luni în penitenciar de tip semiînchis. Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa cu închisoare numită inculpatului Ungureanu Vasile s-a suspendat condiționat, cu stabilirea perioadei de probațiune pe un termen de 3 (trei) ani, dacă nu va săvârși o nouă infracțiune şi, prin respectarea perioadei de probațiune, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Conform art. 90 alin. (6), lit. lit. a), b), f) Cod penal, pe perioada de probațiune Ungureanu Vasile s-a obligat să nu-şi schimbe domiciliul şi/sau reședința fără consimțământul organului competent; să nu frecventeze localurile de agrement/cafenele, baruri, restaurante, case de cultură, cluburi de noapte/după orele 20:00 și să participe la programe probaţionale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2022, apelul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura raionului Telenești, Petru Zmuncilă împotriva sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 02 iunie 2022, a fost admis, casată sentința parțial și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță. Ungureanu Vasile s-a recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2), lit. lit. b), d), e), f) Cod penal i s-a aplicat pedeapsă cu închisoare pe termen de 4 (patru) ani, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul de executare a pedepsei de calculat din data reținerii inculpatului de către organele competente. În rest, dispozițiile sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din 02 iunie 2022, s-au menținut.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 14.08.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Ungureanu Vasile declarată împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.18 Brănești, cu privire la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul Ungureanu Vasile, a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr. 18 Brănești, perioada continuă de la 20.04.2023 până în prezent 14.08.2024, pe o perioadă totală de 482

(patru sute optzeci și două) zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO. În condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Ungureanu Vasile, cu 48 (patruzeci și opt) zile, pentru perioada de 482 zile, în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.11 Bălți și Penitenciarul nr.18 Brănești, în condiții contrare prevederilor art. 3 din CEDO.

Fiind respectată procedura prealabilă, potrivit raportului de evaluare din 30.07.2025, condamnatul Ungureanu Vasile are comportament negativ, nu a realizat programul individual de executare, nu are sancțiuni disciplinare active, are o singură stimulare de-a lungul executării pedepsei, anterior nu a fost condamnat.

Reieșind din certificatul privind aplicarea măsurilor de stimulare și sancțiunilor disciplinare, condamnatul Ungureanu Vasile nu a avut sancțiuni disciplinare, având o singură stimulare în anul 2024.

Drept urmare, condamnatul Ungureanu Vasile s-a adresat către judecătorul de instrucție cu cererea privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal.

Fiind examinat demersul în fond, prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025 cererea condamnatului Ungureanu Vasile a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Colegiul penal, lecturând încheierea recurată în raport cu argumentele recursului, reiterează importanța examinării tuturor circumstanțelor de fapt și a circumstanțelor personale ale condamnatului în stabilirea posibilității de înlocuire a părții neexecutate din pedeapsa aplicată cu una mai blândă.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că la determinarea oportunității înlocuirii unei părți neexecutate din pedeapsă, urmează a se ține cont de gradul de gravitate a faptelor și consecințele acestora pentru victime și societate se numără printre elementele esențiale care trebuie avute în calcul.

La fel, Colegiul penal reține că Ungureanu Vasile este la prima condamnare, pentru comiterea unei infracțiuni care atentează la patrimoniului persoanei, aspect care atrage atenția instanței asupra gravității faptelor infracționale. Totodată fiindu-i atribuit un comportament negativ, nu a realizat programul individual, din cele șase programe a realizat doar unul, factorii criminogeni prevalând asupra factorilor protectivi.

În acest sens, Colegiul subliniază, că pentru a decide dacă o parte neexecutată din pedeapsă poate fi înlocuită cu una mai blândă, instanța trebuie să aprecieze dacă scopurile menționate au fost atinse într-o măsură suficientă și dacă există premise concrete că persoana nu va reveni la comiterea de infracțiuni.

Astfel, instanța de fond a constatat întemeiat că, nu se pot identifica elemente care ar îndrepta instanța spre concluzia îndeplinirii condițiilor textului art. 92 din Codul penal, și anume caracterizarea negativă, prevalarea factorilor criminogeni asupra factorilor protectivi, obligă la o abordare mai prudentă cu

privire la modificarea regimului de executare şi la necesitatea continuării procesului de reeducare în detenție.

Totodată, necesită de elucidat că, aplicarea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă *este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței, şi nu o obligație*, or, înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiția că instanța va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate prin sentința de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării cererii.

Astfel, luând în considerare scopul pedepsei penale ca mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului în sensul prevenirii săvârşirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, cât şi de către alte persoane, instanța de fond just a conchis că în cazul dat, este imposibilă corectarea condamnatului fără executare în continuare a pedepsei, întrucât în ședința de judecată nu au fost prezentate probe pertinente ce ar dovedi cu certitudine că persoana condamnată s-a corectat şi poate fi reintegrată în societate prin înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate. Or, interesul social, raportat la gravitatea faptelor și la politica penală de prevenție, nu justifică în acest moment admiterea cererii de înlocuire a pedepsei rămase de executat cu una mai blândă.

Pertinentă speței urmează a fi reținută și Recomandarea nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniştri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, potrivit căreia, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral cât şi din punct de vedere educațional.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii condamnatului Ungureanu Vasile privind aplicarea în privința sa a prevederilor art. 92 Cod penal şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acestora, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei închisorii stabilite prin sentință, motiv pentru care cererea condamnatului Ungureanu Vasile corect a fost respinsă de către instanța de fond ca fiind neîntemeiată.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, din care motiv o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania)*.

Din considerentele enunțate, nu pot fi reținute criticele recurentului împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025 deoarece sunt nejustificate şi se combat prin constatările sus citate.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul declarat de către condamnatul Ungureanu Vasile împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025, ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul condamnatului Ungureanu Vasile declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 30 septembrie 2025 prin care a fost respinsă cererea condamnatului Ungureanu Vasile privind înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**

Copia corespunde originalului.